

2.2 RENAL DEĞERLENDİRME VE HEPATORENAL SENDROM

Pelin ÇORMAN DİNÇER¹

Karaciğer hastalığının ilerleyen dönemlerinde böbrek disfonksiyonu görülme prevalansı %30-90; kronik böbrek hastalığı (KBH) prevalansı ise %22-32 arasındadır ve transplantasyon sırasında %15,7 hastada KBH bulunmaktadır (1). Kronik böbrek yetmezliği veya akut renal hasar (AKI) varlığı solid organ transplantasyonu sonrası sağ kalımı kötü yönde etkileyebilir (2, 3).Yapılan retrospektif bir çalışma karaciğer transplantasyonu sonrası yarıdan fazla hastada erken dönemde AKI geliştiğini ve *preoperatif renal disfonksiyonun* önemli bir *prediktör* olduğunu göstermiştir (4). Fabrizi ve ark.ları yayınladıkları meta-analizde böbrek fonksiyonları azalmış olan alıcılarda kronik böbrek hastalığı gelişme riskinin yüksek olduğunu belirtmişlerdir (5).

Transplantasyon aday hastalarda var olan kronik hastalıklar (diabetes mellitus, hipertansiyon, koroner arter hastalığı, vb), hemodinamik instabiliteye sekonder uzamış iskemi, toksik etkiler ve perfüzyonun bozulmasına bağlı gelişen akut tübüler nekroz, nefrotoksik ilaçların kullanımı gibi durumlara ek olarak transplantasyon sonrası kullanılacak ilaçların da mevcut durumu bozarak geri dönüşümsüz hasar ve kronik böbrek hastalığına yol açabilir (2, 5). Preoperatif hazırlık döneminde hastaların renal fonksiyonları açısından ayrıntılı olarak değerlendirilmesi ve tedavi planının oluşturulması gereklidir. Transplantasyon

¹ Doç. Dr., Üsküdar Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Anesteziyoloji ve Reanimasyon AD.,
ORCID iD: 0000-0001-7085-6232

DOI: 10.37609/akya.3890.c2060

KAYNAKLAR

1. Martin ED, Berg T, Berenguer M, et al. EASL Clinical Practice Guidelines on liver transplantation. *J Hepatol.* 2024;81(6):1040-1086. doi:10.1016/j.jhep.2024.07.032
2. Meraz-Muñoz A, García-Juárez I. Chronic kidney disease in liver transplantation: Evaluation of kidney function. *Rev Gastroenterol México Engl Ed.* 2019;84(1):57-68. doi:10.1016/j.rgmxen.2019.01.001
3. EASL Clinical Practice Guidelines: Liver transplantation. *J Hepatol.* 2016;64(2):433-485. doi:10.1016/j.jhep.2015.10.006
4. Wiesen P, Massion PB, Joris J, Detry O, Damas P. Incidence and risk factors for early renal dysfunction after liver transplantation. *World J Transplant.* 2016;6(1):220. doi:10.5500/wjt.v6.i1.220
5. Fabrizi F, Dixit V, Martin P, Messa P. Pre-transplant Kidney Function Predicts Chronic Kidney Disease After Liver Transplant: Meta-Analysis of Observational Studies. *Dig Dis Sci.* 2011;56(5):1282-1289. doi:10.1007/s10620-010-1529-2
6. Uguen T, Jezequel C, Ropert M, et al. Pretransplant renal function according to CKD - EPI cystatin C equation is a prognostic factor of death after liver transplantation. *Liver Int.* 2016;36(4):547-554. doi:10.1111/liv.12989
7. Singal AK, Kamath PS. Model for End-stage Liver Disease. *J Clin Exp Hepatol.* 2013;3(1):50-60. doi:10.1016/j.jceh.2012.11.002
8. Elmas, Ahmet Taner, Tabel, Yılmaz. Karaciğer Nakli Öncesi ve Sonrasında Renal Fonksiyonların Değerlendirilmesi ve Yönetimi. In: *Pediyatrik Karaciğer Nakli.* İnönü Üniversitesi Yayinevi; 2018:185-192.
9. Eason JD, Gonwa TA, Davis CL, Sung RS, Gerber D, Bloom RD. Proceedings of Consensus Conference on Simultaneous Liver Kidney Transplantation (SLK). *Am J Transplant.* 2008;8(11):2243-2251. doi:10.1111/j.1600-6143.2008.02416.x
10. Biggins SW, Angeli P, Garcia-Tsao G, et al. Diagnosis, Evaluation, and Management of Ascites, Spontaneous Bacterial Peritonitis and Hepatorenal Syndrome: 2021 Practice Guidance by the American Association for the Study of Liver Diseases. *Hepatology.* 2021;74(2):1014-1048. doi:10.1002/hep.31884
11. Ersoy Z, Çekmen N, Torgay A. Anesthesia for Liver Transplantation. *J Cardio-Vasc-Thorac Anaesth Intensive Care Soc.* Published online 2021. doi:10.5222/GKDDAD.2021.57614
12. Torre A, Cisneros-Garza LE, Castillo-Barradas M, et al. Consensus document on acute-on-chronic liver failure (ACLF) established by the Mexican Association of Hepatology. *Ann Hepatol.* 2023;28(6):101140. doi:10.1016/j.aohep.2023.101140
13. Ojeda-Yuren AS, Cerda-Reyes E, Herrero-Maceda MR, Castro-Narro G, Piano S. An Integrated Review of the Hepatorenal Syndrome. *Ann Hepatol.* 2021;22:100236. doi:10.1016/j.aohep.2020.07.008
14. Jung CY, Chang JW. Hepatorenal syndrome: Current concepts and future perspectives. *Clin Mol Hepatol.* 2023;29(4):891-908. doi:10.3350/cmh.2023.0024
15. Castro-Narro G, Moctezuma-Velázquez C, Male-Velázquez R, et al. Position statement on the use of albumin in liver cirrhosis. *Ann Hepatol.* 2022;27(4):100708. doi:10.1016/j.aohep.2022.100708
16. Angeli P, Gines P, Wong F, et al. Diagnosis and management of acute kidney injury in patients with cirrhosis: revised consensus recommendations of the International Club of Ascites. *Gut.* 2015;64(4):531-537. doi:10.1136/gutjnl-2014-308874
17. Malik A, Malik MI, Qureshi S, Nadir A. Efficacy and safety of terlipressin and albumin vs. noradrenaline and albumin in adult patients with hepatorenal syndrome: A systematic review and meta-analysis. *Ann Hepatol.* 2024;29(4):101495. doi:10.1016/j.aohep.2024.101495